7. 7. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dispozice s přihláškou – 2.část

Změna v osobě věřitele: Ustanovení § 18 IZ je modifikací úpravy pro procesní nástupnictví při singulární sukcesi upravené v § 107a OSŘ v podmínkách insolvenčního řízení. Nastane-li po zahájení insolvenčního řízení skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod (typicky smlouva o postoupení pohledávky podle § 1879 OZ) nebo přechod (např. smlouva o koupi závodu podle § 2175 OZ) přihlášené (tj. v insolvenčním řízení uplatněné) pohledávky z původního věřitele na nabyvatele pohledávky , aniž původní věřitel ztrácí způsobilost být účastníkem řízení, rozhodne insolvenční soud o vstupu nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení. Učiní tak jen na návrh původního věřitele.

Výjimkou je ust. § 183 odst. 3, kdy takový návrh může podat namísto přihlášeného věřitele též třetí osoba, jež z poskytnutého zajištění uspokojila jeho přihlášenou pohledávku. Nedílnou součástí je souhlas nabyvatele pohledávky se vstupem do řízení. Převod nebo přechod pohledávky je třeba doložit veřejnou listinou (např. notářským zápisem, vykonatelným rozhodnutím) nebo listinou (např. smlouvou) s úředně ověřenými podpisy původního věřitele a nabyvatele pohledávky; to neplatí, jde-li o převod nebo přechod pohledávky vyplývající přímo z právního předpisu.

K podání návrhu na vstup nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení je legitimován jen původní věřitel (tj. stávající účastník insolvenčního řízení); nabyvatel pohledávky (jenž zatím není účastníkem insolvenčního řízení) ani dlužník k němu oprávněn není. Proto nelze vyhovět návrhu na vstup nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení, jenž podala jiná osoba než původní věřitel (vyjma případu podle ust. § 183 odst. 3).

S účinností od 1.7.2017 je třeba podat návrh na formuláři, jehož náležitosti stanoví § 2 vyhl. č. 191/2017 Sb., a je třeba jej doručit insolvenčnímu soudu způsobem předepsaným v ustanovení § 80a. Nebude-li návrh učiněn na předepsaném formuláři či nebude-li insolvenčnímu soudu doručen předepsaným způsobem podle § 80a, nebude tyto vady návrhu insolvenční soud odstraňovat postupem podle § 43 OSŘ, ale k vadnému návrhu nebude přihlíženo; o tom insolvenční soud věřitele vyrozumí.

O řádném návrhu dle § 18 odst. 1 (tj. o návrhu původního věřitele podaném na předepsaném formuláři a doručeném předepsaným způsobem) rozhodne insolvenční soud usnesením, proti němuž není odvolání přípustné, a to do tří pracovních dnů od jeho doručení. Pokud insolvenční soud v uvedené lhůtě o řádném návrhu dle § 18 odst. 1 nerozhodne, má se za to, že návrhu vyhověl.[1]

Z důvodu právní jistoty a z doslovné dikce ustanovení *a contrario* však vyplývá, že i po uplynutí této lhůty a nastalé fikci vyhovění insolvenční soud toto usnesení musí vydat, byť má již pouze deklaratorní povahu. Změnu přinesla Novela 2019, která do ust. § 18 odst. 2, věta poslední, vložila větu za středníkem, podle které již takové usnesení soud vyhotovit není povinen. Pro právní jistotu a přehlednost je však třeba, aby insolvenční soud v přihlášce zveřejnil alespoň úřední záznam o tom, kdo je platným věřitelem a jaká je výše jeho pohledávky. Nehledě na to, že soud musí na základě tohoto návrhu provést změnu v osobě věřitele v informačním systému (důležité zejména, pokud se jedná o částečnou změnu v osobě věřitele). Dalším důvodem je skutečnost, že insolvenční správce má tak postaveno ze strany soudu na jisto, komu má zasílat plnění.

„Podá-li návrh na vstup nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení jiná než k tomu oprávněná

osoba, nejde o návrh dle § 18 odst. 1, a proto ani nemůže nastat fikce, že insolvenční soud vydal rozhodnutí, jímž takovému "návrhu" vyhověl. Zmíněná fikce se neuplatní ani v případě, nebude-li návrh podán na předepsaném formuláři či doručen insolvenčnímu soudu způsobem předepsaným v ustanovení § 80a.

Rozhodnutí dle § 18 odst. 2 vydá insolvenční soud i tehdy, pokud před ním (nikoliv u jiného, např. okresního soudu) učiní původní věřitel a nabyvatel pohledávky prohlášení do protokolu (např. při přezkumném jednání), že nastala skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod přihlášené pohledávky z původního věřitele na nabyvatele pohledávky; předložení písemného návrhu ani veřejné listiny nebo listiny s úředně ověřenými podpisy původního věřitele a nabyvatele pohledávky se v takovém případě již nevyžaduje. Náležitosti protokolu předepisuje § 5 odst. 4 vyhl. č. 311/2007 Sb.

Rozhodnutí insolvenčního soudu je účinné okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku (§ 89 odst. 1), bylo-li vydáno v průběhu jednání nebo hned po jeho skončení, je účinné proti všem účastníkům insolvenčního řízení a insolvenčnímu správci, jakmile bylo vyhlášeno účastníkům a insolvenčnímu správci přítomným na jednání (§ 89 odst. 2).

Rozhodnutí o vstupu nabyvatele pohledávky do insolvenčního řízení na místo původního věřitele se automaticky promítá (tj. bez nutnosti o tom znovu rozhodovat) i do všech incidenčních sporů, jichž se účastnil původní věřitel (§ 19).

Jde-li o procesní nástupnictví při ztrátě způsobilosti být účastníkem řízení, postupuje se dle § 107 OSŘ."[2]

Mgr. Bc. Milan Horák,
asistent soudce
Krajský soud v Ústí nad Labem

e-mail: MHorak@ksoud.unl.justice.cz

---

[1] Komentář k ust. § 18, ke dni 1.1.2018, ASPI

[2] Komentář k ust. § 18, ke dni 1.1.2018, ASPI

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odporovatelnost přeměn: posouzení úmyslu zkrátit věřitele a žalovatelnosti mateřské společnosti benefitující z přeměny
- Zahraniční subvence v době úpadku: může nařízení EU o zahraničních subvencích ovlivnit českou reorganizaci?
- Moratorium v insolvenčním řízení
- Obvyklé hospodaření po zahájení insolvenčního řízení: hranice přípustného jednání podle § 111 insolvenčního zákona
- Sanace, nebo zkrácení věřitelů aneb co si vzít z kontroverzní kauzy ve věci MORA-TOP
- Korporátní dluhopisy v ČR: růst trhu, regulatorní limity a koncentrace rizik v segmentu podlimitních emisí
- Notářský zápis s přímou vykonatelností ve světle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu
- Promlčení před splatností? Kritická analýza judikatury Nejvyššího soudu k tzv. actio nata
- Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?
- Srážka za prodej v insolvenci při ocenění majetkové podstaty
- Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenci – judikaturní závěry